

Posudek bakalářské práce Tomáše Doležala „Konstrukce císaře Viléma II. po roce 1989“,
Praha 2012, 54 stran.

Rozpaky vzbuzuje již samotný název práce, který by měl znít „Historiografické konstrukce ...“, jde samozřejmě o interpretace císařovy osobnosti, jeho politiky a historické role. Mnohem větší a závažnější otázky ale vyvolává obsah a forma zpracování bakalářské práce. Autor se za její základ vybral studii Wolfganga Mommsena, která shrnovala a třídila pohledy na posledního německého císaře a pokusil se podle Mommsenem stanovených kategorií zařadit několik historických prací vzniklých po roce 1989. Výběr analyzovaných prací není podle mého názoru dostatečně vysvětlen, autor mluví o „demonstrativním“ (zřejmě měl na mysli reprezentativním) výčtu autorů. Přitom konstatuje, pro Doležala zřejmě překvapující skutečnost, že ve zkoumaných monografiích (na stejné téma!) existují „faktografické stejnosti“ (což je samo o sobě půvabné slovní spojení), ale názorově se jejich autoři liší (s. 13).

Doležal se rozhodl tyto „stejnosti“ a rozdílnosti zkoumat na příkladu hodnocení Vilémových osobních vlastností, jeho vztahu k říšským kancléřům (důležitou a v mnoha ohledech přelomovou otázkou propuštění Otty von Bismarcka ale nechává stranou), a problému osobní císařovy viny na rozpoutání světové války. Tyto problémy jsou v posuzované práci nešťastně označeny jako „momenty“. Na první pohled je tedy zřetelný závažný metodický nedostatek – tím je opomenutí starého sporu o úloze osobnosti v dějinách, jinými slovy polemika zda jsou pro historický vývoj rozhodující nadosobní společenské trendy a do jaké míry jej ovlivňují individuální vlastnosti vedoucích jednotlivců.

Práce je napsána ledabylým stylem a množstvím chyb, chybějících slov a pod. činí dojem, že si ji autor po dokončení vůbec nepřečetl. Jen namátkou: „řada autorů, kteří publikovaly“ (s. 11), „pozdní léta Vilémovi vlády“ (s. 31) a obdobně „Vilémovi matky“ (s. 35), vládnoucí struktury, které „měly zásadní vliv“ (s. 25), mezi vojenskými špičkami „vynikalí jména“ atd. Několikrát je hodnocena „míra vinny“. Jako poslední ukázkou autorova zvláštního a odbytého stylu uvádím citát ze str. 43: „Autoři stále vychází v drtivě většině z archivních materiálů (což je u historiků zřejmě hodno podivu – JR) a k rozdílným interpretacím docházejí při využití stejné nebo velmi (chybí podobné – JR) pramenné základny“.

Vzhledem k těmto nedostatkům práci nedoporučuji k obhajobě.

Praha 20. 1. 2012

Jiří Rak

